

Z á z n a m

z jednání Rady vlády pro národnostní menšiny dne 28. května 2012

Přítomní členové Rady: Karel Schwarzenberg (předseda Rady, 1. místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí), MgA. Světlana Lazarová (bulharská menšina), Ladislav Furiš (chorvatská menšina), Anna Rákoczi (maďarská menšina), Irena Nováková, Mgr. Martin Dzingel (německá menšina), Władysław Niedoba, Mgr. Tadeusz Wantuła (polská menšina), Štefan Tišer (romská menšina), PhDr. Agáta Pilátová (rusínská menšina), Ing. Igor Zolotarev (místopředseda Rady, ruská menšina), Ing. Antonis Epikaridis (řecká menšina), PhDr. Radovan Čaplovič, Mgr. Naděžda Vokušová (slovenská menšina), Ing. Karin Kubešová (srbská menšina), Mgr. Olga Mandová (ukrajinská menšina), Mgr. Monika Šimůnková (zmocněnkyně vlády pro lidská práva), Mgr. Jan Dobeš (ministerstvo práce a sociálních věcí), Mgr. Ondřej Veselský (ministerstvo vnitra), Ing. Jaromír Plíšek (místopředseda Rady, ministerstvo zahraničních věcí), Mgr. Marian Sloboda, PhD. (Filozofická fakulta UK v Praze).

Na jednání se omluvili: Bc. Drahomíra Pawlitová (romská menšina), Ing. Jan Gregor (ministerstvo financí), PhDr. Anna Matoušková (ministerstvo kultury), Ing. Ladislav Němec (ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy), Mgr. Zuzana Gáborová (kancelář Veřejného ochránce práv), Mgr. Daniel Vrána (Moravskoslezský kraj), Ing. Martin Slaný (Kancelář prezidenta republiky), Josef Stojka (host - olašská komunita), JUDr. Tomáš Kraus (host - židovská komunita).

Hosté: Ing. Dung Duong Viet (vietnamská komunita), George Stankevich, Kiryl Kascian (běloruská komunita), Ing. Jarmila Fuchsová (ministerstvo financí), Mgr. Veronika Ludvíková (ministerstvo spravedlnosti), PhDr. Václav Appl, JUDr. Blanka Bartíková, JUDr. Petra Pecharová (ministerstvo kultury), PhDr. Pavel Fischer, JUDr. Jiří Kalašník (ministerstvo zahraničních věcí), PhDr. et Mgr. Andrea Baršová (Úřad vlády), Prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc., Mgr. Jiří Kocourek (občanské sdružení Klub Hanoi).

sekretariát Rady: RNDr. Milan Pospíšil, Mgr. Ondřej Klípa

kancelář Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny: Mgr. Eva Košátková, Martin Martínek, M. A.

* * *

Program:

1. Jmenování místopředsedy Rady za veřejnou správu
2. Zpráva o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2011
3. Členství ve výběrových dotačních komisích - obměna členů (změna zástupce slovenské a srbské národnostní menšiny v komisi Ministerstva kultury v programu na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin, změna v komisi v programu na podporu přijímání a rozšiřování informací v jazycích národnostních menšin)
4. Výroční zpráva o činnosti Rady vlády pro národnostní menšiny v roce 2011
5. K diskusi o členství vietnamské a běloruské komunity v Radě - příspěvky expertů
6. Aktuální stav novelizace zákona č. 128/2000 Sb., o obecním zřízení (informace ministerstva vnitra)
7. Informace o stanovisku Výboru expertů Evropské charty regionálních nebo menšinových jazyků k plnění Charty Českou republikou
8. K výběrovému řízení v programu podpory implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků - rozdělení dotací

9. Různé

K. Schwarzenberg, předseda Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Rada“), na zasedání uvítal přítomné členy a hosty.

AD 1 JMENOVÁNÍ MÍSTOPŘEDSEDY RADY ZA VEŘEJNOU SPRÁVU

K. Schwarzenberg navrhl jmenování Generálního sekretáře ministerstva zahraničních věcí, J. Plíška, místopředsedou Rady za veřejnou správu (podle statutu Rady musí být tento návrh projednán Radou). J. Plíšek poděkoval předsedovi Rady za projevenou důvěru a stručně pohovořil o své činnosti na ministerstvu zahraničí. Pod jeho agendu spadali čeští krajané v zahraničí, poté vykonával funkci velvyslance v Bukurešti. S problematikou národnostních menšin je obeznámen.

Usnesení 116:

Rada doporučuje svému předsedovi, aby do funkce místopředsedy Rady vlády pro národnostní menšiny jmenoval generálního sekretáře ministerstva zahraničních věcí Ing. Jaromíra Plíška.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
20	0	1

AD 2 ZPRÁVA O SITUACI NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN V ČR ZA ROK 2011

M. Pospíšil uvedl k projednání dokument „Zpráva o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2011“ (dále jen „Zpráva“), který se každoročně předkládá vládě na vědomí a poté je rozeslán obcím, statutárním městům, krajům, zástupcům menšin a úřadům, které se na tvorbě menšinové politiky podílejí. Návrh, který byl členům a hostům Rady rozeslán společně s pozvánkou na zasedání Rady, doznal ještě dílčích změn, v době rozeslání chyběly potřebné údaje od zástupců některých národnostních menšin a od ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Do data zasedání Rady zaslaly své podklady ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ruská, slovenská a srbská menšina, ty jsou zapracovány ve zvláštním dokumentu. O Zprávě jednal dne 17. května t. r. Výbor pro dotační politiku a Výbor pro spolupráci s orgány samosprávy, jejichž připomínky byly do textu zprávy rovněž zapracovány.

Na základě požadavku Petičního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR byla struktura Zprávy změněna. Kapitoly jsou nově koncipovány podle příslušných práv vyplývajících z díkce menšinového zákona (Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších úprav). Některé oddíly hlavního textu byly přesunuty do příloh. Text Zprávy bude upraven dle případných připomínek a před samotným předložením vládě postoupen do meziresortního připomínkového řízení.

K návrhu předseda Rady otevřel rozpravu. M. Sloboda zhodnotil kladně zpracování a obsah Zprávy, postrádal však sumarizaci, jež by postihovala stěžejní otázky. M. Pospíšil objasnil, že tyto informace již jsou obsaženy v úvodu Zprávy (a doplněny do souboru, který byl členům Rady distribuován v průběhu jednání). M. Šimůnková dodala, že požadavek Petičního výboru Poslanecké sněmovny byl, aby Zpráva byla stručnější, přehlednější a aby dala ve větší míře prostor zástupcům národnostních menšin, reflektujícím národnostní problematiku ze jejich pohledu. Dále apelovala na přítomné zástupce, aby v příštím roce dodali podklady do Zprávy včas.

Usnesení 117:

Rada doporučuje svému předsedovi, aby po vypořádání meziresortního připomínkového řízení předložil vládě k projednání návrh Zprávy o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2011.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
21	0	0

AD 3 ČLENSTVÍ VE VÝBĚROVÝCH DOTAČNÍCH KOMISÍCH - OBMĚNA ČLENŮ

K. Schwarzenberg uvedl, že podle § 7 Nařízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity, jsou výběrové komise v příslušných dotačních programech složeny také ze zástupců národnostních menšin a návrhy na jejich jmenování musí projednat Rada.

N. Vokušová navrhla za slovenskou menšinu do výběrové dotační komise v Programu podpory kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin na ministerstvu kultury historika PhDr. V. Čelka. S jeho jmenováním souhlasí i druhý zástupce menšiny v Radě, R. Čaplovič. Oba zástupci se ovšem rozcházejí v otázce jmenování člena do výběrové dotační komise v programu podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin. R. Čaplovič navrhl Ing. Evu Zajíčkovou. N. Vokušová se jmenováním E. Zajíčkové nesouhlasila, jelikož dle jejích informací má tato osoba vazby na organizaci, která může být v dotačním programu ve střetu zájmů. Na tuto funkci navrhla PhDr. Magdalenu Rychlíkovou. M. Pospíšil doplnil, že učinit pravomocné rozhodnutí je v každém případě v pravomoci ministerstva kultury a členové Rady pouze berou návrhy zástupců menšiny na vědomí. I. Zolotarev, místopředseda Rady, připomněl, že v podobných situacích se Rada v minulosti řídila principem paritního zastoupení zainteresovaných skupin. Na to N. Vokušová reagovala poznámkou, že členové zastupující slovenskou menšinu v Radě by neměli hájit zájmy určité skupiny či organizace, ale zájmy celé slovenské menšiny. R. Čaplovič podotkl, že si osobně váží PhDr. Rychlíkové, ale že dostal mandát od několika slovenských sdružení přednést návrh na jmenování Ing. E. Zajíčkové. Dle jeho názoru nelze k volbě člena komise přistupovat s kritériem vylučujícím osoby, jež mají vazby na sdružení či instituce spojené s problematikou národnostních menšin, nebo které se aktivním způsobem na tomto poli angažují. Je zřejmé, že člen hodnotící komise by měl být fundovaný v dané oblasti. Osoby, které tuto podmínku splňují, jsou často občansky aktivní a zapojují se do kulturních či jiných aktivit týkajících se národnostních menšin. To je celkem pochopitelné a nelze to vnímat jako překážku k vykonávání takové funkce. Podle tohoto kritéria by totiž byl PhDr. Čelko ze stejného důvodu nevhodný, jelikož přispívá do slovenských národnostních periodik. M. Dzingel informoval, že za německou menšinu je do výběrové dotační komise programu podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin navržen Ing. Richard Neugebauer. K. Kubešová sdělila, že za srbskou menšinu má pověření jmenovat do této komise Ing. Radko Škoriće. Do komise programu podpory kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice nemá návrh na člena, jelikož mnoho Srbů je v současné době v Srbsku na volbách a je potřeba zohlednit jejich názor. Návrh předloží na příštím jednání Rady. Š. Tišer za romskou menšinu do výběrové dotační komise programu podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin navrhl Miroslava Kováče. P. Pecharová, zastupující odbor médií a audiovizí ministerstva kultury, upřesnila, že v tomto resortu jsou ustaveny dvě výběrové komise, jež se týkají dotačních programů zacílených na příslušníky národnostních menšin, a sice výběrová dotační komise programu

podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin (v gesci odboru médií a audiovizí) a dále výběrová dotační komise programu podpory kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice (v gesci odboru regionální a národnostní kultury). V. Appl vysvětlil, že ministerstvem kultury byly osloveny s žádostí o předložení návrhu na nového člena komise jen ty národnostní menšiny, jejichž dosavadnímu zástupci v komisi/komisích skončilo funkční období. Co se týče romské menšiny, tak není potřeba hledat nového zástupce do komise programu podpory kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice, jelikož v ní aktuálně zasedá p. Bílý, který tuto funkci bude i nadále vykonávat, jelikož mu ještě nevypršelo druhé funkční období. Změna je možná pouze na žádost zástupce romské menšiny v komisi.

Usnesení 118:

Rada bere na vědomí návrhy změn ve složení výběrové dotační komise v programu na podporu rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin tak, jak byly prezentovány zástupci menšin a resortem kultury a jak jsou uvedeny v záznamu z tohoto jednání.

- ***Slovenská menšina: výběrová dotační komise v programu podpory kulturních aktivit: PhDr. Vojtěch Čelko. Výběrová dotační komise programu na podporu rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin: Ing. Eva Zajíčková a PhDr. Magdalena Rychlíková.***
- ***Romská menšina: výběrová dotační komise programu na podporu rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin: Miroslav Kováč.***
- ***Německá menšina: výběrová dotační komise programu na podporu rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin: Ing. Richard Neugebauer.***
- ***Srbská menšina: výběrová dotační komise programu podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin: Ing. Radko Škorić.***

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
21	0	0

AD 4 VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI RADY VLÁDY PRO NÁRODNOSTNÍ MENŠINY V ROCE 2011

M. Pospíšil informoval o obsahu dokumentu, jež také připravil sekretariát Rady a členům Rady byl zaslán spolu s pozvánkou na toto jednání. Po projednání Radou bude předložen pro informaci členům vlády. Upozornil na to, ekonomické údaje související s činností Rady jsou poněkud nepřehledné, a to z toho důvodu, že nelze v některých oblastech oddělit činnost sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny od činnosti oddělení kanceláře Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny. Administrativní útvary zajišťující činnost těchto poradních orgánů vlády byly sloučeny a např. finanční prostředky na cizojazyčné překlady či cestovné jsou účtovány společně pro oba útvary. M. Šimůnková dodala, že při tvorbě těchto údajů byla snaha maximálně věrně vyčíslit náklady na jednotlivé zaměstnance obou útvarů.

M. Sloboda vznesl v rozpravě dotaz na počet pracovníků sekretariátu Rady, jelikož ve Zprávě o situaci národnostních menšin je uvedeno, že jeho činnost zajišťuje *de facto* jeden pracovník. Ve Výroční zprávě je údaj o dvou pracovnících. Poznamenal, že to není optimální stav a že agenda sekretariátu je natolik rozsáhlá, že vyžaduje zajistit více pracovníky, než jedním. M. Šimůnková argumentovala, že počet tabulkových míst se redukuje v rámci celé Sekce pro lidská práva, nejen v sekretariátu Rady. Uvedla, že změna není reálná. Připomněla, že členové Rady mohou adresovat Úřadu vlády popř. vládě stížnost na nedostatečné personální zajištění

Rady. M. Pospíšil doplnil, že tabulková místa na sekretariátu jsou dvě, ovšem pouze formálně. Druhým pracovníkem sekretariátu je O. Klípa, ten je ale zároveň zastupujícím vedoucím obou pracovišť a fakticky se věnuje agendě romské menšiny.

Usnesení 119:

Rada doporučuje svému předsedovi, aby předložil Výroční zprávu o činnosti Rady za rok 2011 na jednání vlády jako informaci členům vlády.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
21	0	0

AD 5 K DISKUSI O ČLENSTVÍ VIETNAMSKÉ A BĚLORUSKÉ KOMUNITY V RADĚ

K. Schwarzenberg uvedl, že tento bod programu je pokračováním z minulého jednání, kdy byli členové Rady informováni o zájmu vietnamské a běloruské komunity o členství v Radě a o předběžných výsledcích sčítání lidu z loňského roku. Do doby zveřejnění definitivních výsledků sčítání lidu (v prvním čtvrtletí roku 2013), které je směrodatné pro přípravu podkladů pro vládu v této věci, je čas o případném členství v Radě přemýšlet. O tom, zda budou uvedené komunity začleněny do Rady, bude v důsledku rozhodovat vláda. Nicméně názor Rady k otázce členství Bělorusů a Vietnamců v Radě bude pro vládu relevantní, a proto je třeba tuto otázku prodiskutovat. Sekretariát Rady proto požádal o odborný historický pohled na obě komunity.

O historii běloruské menšiny na našem území přednesl příspěvek J. Rychlík, který se jako historik a etnolog zabývá problematikou formování novodobých národů, národnostními konflikty, vznikem národních států v 19. a 20. století a rozpadem mnohonárodnostních států. Uvedl, že přítomnost Bělorusů na našem území lze datovat od 16. století. Ovšem hledat jejich kořeny a hodnotit význam jejich etnicity v rámci státního útvaru, na jehož území pobývali, lze velmi těžko, jelikož do 19. století koncept národa a národnostní menšiny, tak jak ho chápeme dnes, neexistoval a navíc území, na kterém se vyskytovali, bylo v průběhu minulého tisíciletí začleněno do Velkoknížectví litevského, posléze do Polského království a po ruském záboru do Ruského impéria. V pramenech byli Bělorusové označováni za Litevce či Poláky a od 19. století (ve střední a západní Evropě) za Rusy. Avšak již od 16. století na našem území žily osobnosti, které se jako Bělorusové identifikovaly. Byl to např. běloruský vzdělanec, překladatel Bible a vydavatel František Skaryna, který vydal první běloruský překlad Bible. Bělorusové v dalších stoletích studovali na Karlově/Ferdinandově univerzitě. Jejich komunita byla početná, ovšem s ohledem na rusifikační tlaky je prameny zpravidla prezentovaly jako Rusy a zřejmě tak byli vnímáni i tehdejší veřejností. K politické emigraci Bělorusů na naše území dochází v souvislosti s první ruskou revolucí v r. 1905. Po skončení první světové války a rozpadu carského Ruska se v Minsku ustavil Všeběloruský sjezd, který prostřednictvím Běloruské rady vyhlásil 25. března 1918 samostatnou Běloruskou lidovou republiku, avšak většina zemí ji neuznala. Zanikla poté, co byla vzata pod sovětskou kontrolu. V roce 1919 vznikla Běloruská sovětská socialistická republika jako součást Sovětského svazu. Autority Běloruské lidové republiky později vytvořily vládu v exilu a jedna delegace se při své cestě do Paříže na Mírovou konferenci zastavila i v Praze. Tehdejší premiér běloruské republiky, Anton Luczkiewicz, byl přijat prezidentem Masarykem. Ačkoliv ten myšlenky běloruské (ani ukrajinské) samostatnosti nakloněn nebyl (a Československo Běloruskou lidovou republiku neuznalo), stalo se z Prahy od roku 1923 středisko běloruského demokratického exilu. Poté, co ČSR uznala roku 1934 Sovětský svaz, a tím pádem i Běloruskou sovětskou socialistickou republiku, se Běloruská rada stala sdružením občanů,

svou činnost vyvíjela i během války, avšak v roce 1945 byla rozložena. Po roce 1945 zde nemohli běloruští emigranti nadále působit. Žili zde běloruští studenti z té části běloruského území, které připadlo po sovětsko-polské válce Polsku a od šedesátých let také studenti ze sovětského Běloruska, jejich běloruská etnicita ovšem veřejnosti nebyla zřejmá. Po roce 1989 ČSFR, a poté i ČR, uznala samostatnost Běloruska. Od poloviny 90. let, kdy se v Bělorusku dostal k moci A. Lukašenko, ČR poskytla politický azyl některým známým osobnostem kulturního a politického života.¹

Š. Tišer zhodnotil požadavek obou komunit jako legitimní a podpořil jej. I. Zolotarev nezpochybňuje, že obě menšiny jsou na našem území historicky zakotveny, otázkou je, do jaké míry jsou příslušníci obou jmenovaných menšin integrováni do české společnosti a nakolik je činnost jejich občanských sdružení prospěšná. Dle jeho názoru je žádost zástupců menšiny o status národnostní menšiny legitimní teprve v momentě, kdy je tato menšina do společnosti dostatečně integrovaná, ovšem tento výrok nemínil jako jednoznačné vyjádření nesouhlasu k žádostem běloruské a vietnamské menšiny. M. Sloboda poznamenal, že o status národní menšiny se ne žádá, její vymezení je definováno v zákoně. Obě menšiny žádají o začlenění svého zástupce do Rady.² K. Schwarzenberg uvedl, že první podmínkou schválení členství v Radě je existence sdružení výlučně občanů ČR, které menšinu zastupuje. M. Sloboda namítnul, že zákon neomezuje sdružování občanů ČR a zároveň cizinců, a poukázal na to, že taková sdružení existují, a není to tím pádem důvod k nepřijetí za členy Rady. Zákon pouze ukládá, že v případě, že sdružení chtějí založit cizinci, musí mít přípravný výbor složený ze tří osob s občanstvím ČR, který podává návrh na registraci sdružení. Dále poznamenal, že otázkou je, zda vláda pocítuje potřebu a zájem komunikovat s národnostní skupinou. Zmínil se, že se na místní úrovni u zástupců veřejné správy s takovým přístupem setkal, na základě toho byli zástupci vietnamské menšiny začleněni do Výboru pro národnostní menšiny (např. v Chebu dva zástupci). Vietnamská menšina svoje sdružení má, takže zmíněnou podmínku splňuje. K. Schwarzenberg vysvětlil, že jen občané ČR mohou hájit zájmy své komunity v rámci Rady. O. Veselský ze své pozice náměstka ministra vnitra dosvědčil, že z hlediska zákona je skutečně národnostní menšina konstituována pouze z občanů ČR. Co se týče nároku na zastoupení v Radě, tak státní orgány přihlížejí k míře integrace příslušníků do společnosti a k existenci zastupujícího sdružení. Bělorusové žádné takové sdružení dle jeho názoru nemají. Příslušníci vietnamské národnosti v ČR podle ministerstva vnitra nevyhovují zákonným podmínkám, nekonstituují národnostní menšinu. O. Klípa projevil názor, že návrh na jmenování do Rady dle Statutu Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Statut“) podává zástupce sdružení příslušníků národnostních menšin, ovšem tato sdružení nejsou ve statutu přesněji definována. Z toho důvodu by se bránil zavádění dvojího standardu, pokud je mu známo, tak ve všech sdruženích, která mají zastoupení v Radě, jsou členy i cizinci. K. Schwarzenberg, jako předseda Rady, uvedl, že musí trvat na podmínce sdružení složeného pouze z občanů ČR a podotkl, že založit ho není složitý proces. Š. Tišer kritizoval současný stav, kdy Statut není v otázce složení národnostních sdružení jednoznačný. Dle K. Schwarzenberga je nutné se řídit menšinovým zákonem, který v této otázce stanoví jasně, že sdružení příslušníků národnostních menšin je tvořeno výlučně příslušníky národnostních menšin, což jsou dle definice obsažené v § 2 bodu 2 osoby se statutem občana ČR. S námitkou Š. Tišera K. Schwarzenberg souhlasí a navrhuje podrobit Statut Rady právní analýze, zda odpovídá zákonu. V záporném případě bude třeba Statut změnit. K. Kascian oznámil, že žádost běloruské menšiny má dvě části: posudek dr. Polišínské a memorandum. Memorandum předkládá cíle běloruské menšiny, kterými jsou: zachování a rozvoj národní identity, řeči a kultury občanů ČR běloruské národnosti a dále vytvoření příznivých podmínek pro vyjádření a ochranu zájmů běloruské obce v ČR. J. Plíšek

¹ Členům Rady bylo navíc rozdáno vyjádření k žádosti představitelů běloruské menšiny o zastoupení v Radě, které vypracovala Doc. PhDr. Milada Polišínská, CSc.

² I. Nováková požádala o zaslání textu zákona upravujícího práva příslušníků národnostních menšin. Bylo přislíbeno, že text bude dodán a bude provedeno srovnání zákona a statutu z tohoto hlediska.

se vyjádřil v tom smyslu, že legislativa, o kterou se předseda Rady v otázce členství v Radě musí opírat, je formulována velice vágně. Souhlasí, že by bylo vhodné právní analýzu provést. Z dosavadní diskuse mu jasně nevyplynulo, zda u obou menšin platí, že existuje sdružení složené pouze z občanů ČR, jehož člen by zastupoval dotyčnou menšinu v Radě. O. Klípa připomenul, že oficiální žádost o uznání Bělorusů jako národnostní menšiny (společně se zmiňovanou historickou analýzou a memorandem) byla podána premiérovi ČR již na podzim roku 2010. Žádost podalo sdružení Pahonia, které je tvořeno občany ČR běloruské národnosti, tudíž běloruská menšina také splňuje tuto nutnou podmínku.

D. Dung hovořil o tom, že z minulého zasedání Rady vyplynulo, že pro obě menšiny je možné dosáhnout dvou cílů: získat postavení státem uznané menšiny a získat členství v Radě. Je přesvědčen, že vietnamská menšina splňuje podmínky stanovené menšinovým zákonem pro dosažení obou cílů. V ČR existuje minimálně deset vietnamských sdružení, z nichž nejsilnější jsou Svaz Vietnamců v ČR a Asociace českých občanů vietnamského původu. Připomněl, že místopředseda Českého statistického úřadu, Ing. S. Drápal, na minulém jednání Rady uvedl, že předběžné výsledky sčítání lidu ukázaly, že k vietnamské národnosti se přihlásilo přibližně třicet tisíc občanů. Tím se podle něho tato menšina, co do početnosti, řadí na třetí místo. Počet dlouhodobě či trvale žijících cizinců vietnamského původu je navíc necelých šedesát tisíc. Jejich počet se zvýšil v důsledku ekonomické poptávky po jejich službách, která nastala v letech 2006-2007. V tomto období do ČR přicestovalo dvacet tisíc osob ze Socialistické republiky Vietnam. Skupinová imigrace občanů vietnamské národnosti na naše území se datuje od roku 1956, kdy na základě navázání diplomatických vztahů mezi ČSSR a Vietnamskou demokratickou republikou v roce 1950 a následném uzavření prvních dohod o hospodářské a technické pomoci, dodávkách zboží na úvěr a vzájemné výměně zboží v roce 1955 přijela za vzděláním do ČSSR stočlenná skupina dětí. Tyto děti se vzdělávaly ve škole v Chrastavě. Mnoho z nich dosáhlo i vysokoškolského vzdělání. Od 60. do 80. let přijížděly další vlny stážišťů, studentů a učňů, kteří zde strávili čtyři až pět let. Postupně se tedy mezi občany ČSSR a občany Vietnamu navázaly bližší vztahy přátelské i pracovní. Po roce 1989 bylo možné se v ČSFR a následně v ČR trvale usadit. V průběhu uplynulých dvou dekád zde mnoho vietnamských občanů absolvovalo několik pobytů a vyvíjejí snahu získat české občanství, či povolení k trvalému pobytu.

Následovalo vystoupení vietnamisty a předsedy občanského sdružení Klub Hanoi, J. Kocourka, který přednesl příspěvek o historii vzájemných vietnamsko-českých kontaktech a počátků vietnamské imigrace na naše území. Cesta prvního Čecha do Vietnamu se uskutečnila již ve 14. století. První studenti z Vietnamu začali na území dnešní ČR přijíždět od čtyřicátých let 20. století, což dokládají i prameny uchované v archivu ministerstva zahraničních věcí. Tito lidé se vraceli do Vietnamu a získali tak - díky vzdělání nabytému v ČR - posty ve vládě, na ministerstvech a v jiných prestižních místech. Od 40. do 80. let zde cirkulovalo dvacet až čtyřicet tisíc Vietnamců. Po převratu v roce 1989 byla vypovězena většina mezivládních smluv, což znamenalo nucený odchod vietnamských studentů a zaměstnanců ze země. Mnoho z nich se vrátilo do Vietnamu, jiní zamířili do dalších evropských zemí, k nám naopak začali přicházet Vietnamci ze Spolkové republiky Německo. Část vietnamských občanů z předlistopadové éry zemi neopustila. Od devadesátých let přijíždí do ČR, se souhlasem české vlády, příslušných úřadů a české ambasády ve Vietnamu, vietnamští podnikatelé. Počet cizinců vietnamské národnosti se pohyboval mezi třiceti až čtyřiceti tisíci. V důsledku činnosti ekonomické lobby, která prosadila dovoz pracovních sil do ČR (v letech 2006-2007), vzrostl jejich počet na šedesát až sedmdesát tisíc. K otázce, jaké společenství tvoří občané ČR vietnamského původu, J. Kocourek uvedl, že je v současnosti nelze jasně charakterizovat. Faktem je, že sdružení občanů ČR vietnamského původu existuje, nicméně nechává na členech posuzovat míru, kterou se příslušníci této národnostní skupiny angažují na poli národnostně menšinové politiky a ve veřejném dění obecně. Velkou část zmíněných třiceti tisíc občanů ČR vietnamské národnosti, tj. počtu zjištěném při předběžném

zpracování výsledků sčítání lidu z roku 2011, tvoří děti cizinců. Tyto děti se zde narodily, nebo do země přišly v raném věku. Jejich postavení, zkušenosti, názory a cíle jsou odlišné od předcházejících generací a přirozeně jsou více než jejich rodiče/prarodiče kulturně spjata s naší zemí, avšak J. Kocourek se domnívá, že postrádají schopnost formulovat své cíle a ochotu reprezentovat komunitu. Závěrem shrnul, v jakých bodech občané ČR vietnamského původu definici národnostní menšiny dle menšinového zákona vyhovují: v bodě společné etnické, jazykové a kulturní odlišnosti jednoznačně ano, v bodě historicky vzniklého společenství ano. Co se týče otázky, zda občané ČR vietnamského původu projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, podotkl, že prvotně byla jejich motivace pobytu v ČR primárně ekonomická. Motivace k trvalému usazení a integrační snahy nastávaly postupně a zesilují v posledních letech. Vznikají akce, kterých se společně účastní příslušníci majority i minority. Nejaktivnějším sdružením a zároveň nejsilnějším zastupitelem vietnamské komunity je Svaz Vietnamců v ČR; jde o sdružení, které není sdružením občanů ČR vietnamské národnosti, ale sdružením cizinců vietnamské národnosti. Aktivity studentů jsou postupně častější, nicméně příslušníci mladé generace nezakládají vlastní organizace, jsou loajální a zaangażovaní v komunitním dění, které utváří a řídí autority z generace rodičů a prarodičů. J. Kocourek je přesvědčen, že tato mladá generace považuje ČR za svůj druhý domov a snaží se svůj osud v této zemi ovlivňovat. Zajímá je, jaké možnosti profesního uplatnění zde mohou mít, jak zajistit, aby se jejich děti mohly učit mateřský jazyk svých předků. Ovšem co se týče jejich schopností zastupovat na nejvyšší úrovni vietnamskou menšinu, nejsou podle něj dostatečně emancipovaní a samostatní. Jediný diskutabilní bod zmíněné definice národnostní menšiny tedy je, s ohledem na to, že ze statusu národnostní menšiny neplynou pouze práva, ale i povinnosti, zda čeští občané vietnamského původu projeví snahu být součástí české společnosti. Jako místopředseda sdružení Klubu Hanoi, J. Kocourek sdělil stanovisko sdružení k otázce členství zástupce občanů ČR vietnamského původu v Radě a uznání za národnostní menšinu: status národnostní menšiny a členství v Radě měly být uděleny. Sám za sebe však říká, že je otázkou, kdy by k tomu mělo dojít. V současnosti nejsilnější lobby představují vyslanci vietnamské vlády (ambasáda) a Svazu Vietnamců (což není sdružení občanů ČR). Jde tedy subjekty, které nemohou být partnery pro jednání. Žádosti by mělo být vyhověno v momentě, kdy se aktivizuje mladá generace a zástupce bude zvolen z jejích řad.

G. Stankevich podotkl, že v běloruské komunitě je povědomí o historii usídlování a významných běloruských osobnostech působících na území ČR živé a důležité. Ve spojitosti s diktátorským režimem v domovské zemi je tomu tak o to více, jelikož je podnětem k emigraci do ČR. Tito lidé, často vysokoškolsky vzdělaní, se chtějí plně začlenit do české společnosti a stávají se tak pro ni přínosem.

A. Rákoczi se vyjádřila, že členové Rady nejsou kompetentní rozhodovat o rozšíření Rady o nové členy, a z tohoto důvodu jí připadá zbytečné dále pokračovat v diskusi o této otázce. K. Schwarzenberg odpověděl, že debata smysl má, ale že bude pokračovat na příštím jednání, kdy bude k dispozici právní analýza Statutu Rady a menšinového zákona.

AD 6 AKTUÁLNÍ STAV NOVELIZACE ZÁKONA Č. 128/2000 SB., O OBECNÍM ZŘÍZENÍ

K. Schwarzenberg uvedl, že novelizace byla vládou uložena ministru vnitra na základě podnětu Rady (usnesením vlády ze dne 29. června 2009 č. 845) a týká se mj. zřizování výboru pro národnostní menšiny, byla realizována, návrh zákona byl dne 10. listopadu 2011 ministrem vnitra předložen do meziresortního připomínkového řízení, momentálně je podle elektronické knihovny vlády ve stadiu dokumentu připraveného pro schůzi vlády. Aktuální informaci o průběhu novelizace zákona o obcích podal za resort vnitra O. Veselský. Ten

vedl, že ministerstvo vnitra mělo předložit novelizaci vládě k projednání do 31. března 2012, což bylo učiněno. Novela byla poté projednávána v pracovních komisích Legislativní rady vlády a nyní se jí zabývá Legislativní rada vlády. Poté bude předložena na jednání vlády.

AD 7 INFORMACE O STANOVISKU VÝBORU EXPERTŮ EVROPSKÉ CHARTY REGIONÁLNÍCH ČI MENŠINOVÝCH JAZYKŮ K PLNĚNÍ CHARTY ČESKOU REPUBLIKOU

M. Pospíšil informoval, že sekretariát Rady obdržel koncem dubna t. r. prostřednictvím pracovníků Stálé mise ČR v Radě Evropy text stanoviska Výboru expertů Evropské charty regionálních či menšinových jazyků k plnění Charty Českou republikou. Podle Charty má členský stát právo do čtyř měsíců upřesnit nesrovnalosti v textu podáním komentáře. Sekretariát Rady proto rozeslal text Stanoviska příslušným resortům s dotazem, mají-li potřebu takovýto komentář sestavit. Dosud se vyjádřila ministerstva kultury a vnitra. Prvně jmenované má šest dílčích poznámek, druhé nemá připomínek. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy se dosud nevyjádřilo. Pokud své připomínky doplní, bude zahájeno meziresortní připomínkové řízení a dokument bude moci před předáním do Štrasburku projednat vláda.

AD 8 K VÝBĚROVÉMU ŘÍZENÍ V PROGRAMU PODPORY IMPLEMENTACE EVROPSKÉ CHARTY REGIONÁLNÍCH ČI MENŠINOVÝCH JAZYKŮ – ROZDĚLENÍ DOTACÍ

V dotačním programu Podpory implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků došlo ke komplikacím. Přestože Rada již metodou *per rollam* schválila návrh hodnotící komise, je nutné schválit nový návrh. Vysvětlení podal O. Klípa, který uvedl, že na základě směrnice Vedoucího Úřadu vlády č. 19/2011 není možné poskytovat v dotačním programu Podpory implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků pro rok 2012 dotaci ve výši 100 % na rozdíl od minulého programového období. Na minulém jednání hodnotící komise její předseda (O. Klípa) s příslušným dotačním pracovníkem však toto neuvedl, a komise proto během svého jednání počítala s možností podpory v této výši na základě výjimky a s tímto vědomím navrhla rozdělení dotací. Za toto nedopatření se O. Klípa omluvil. Nicméně všichni dotčení žadatelé výše uvedenou změnu bez problémů akceptovali a své projekty z dotačního řízení nestáhli. Předseda komise ji proto svolal znovu a dorozdělil prostředky, které snížením předpokládané dotace u všech subjektů ze 100% na 70% zbyly, tj. cca 180 000 Kč. Další změnou oproti hlasování *per rollam* je to, že není navržena dotace pro Společnost bloumající veřejnosti, a to z důvodu zjištění Odboru interního auditu a kontroly (Úřadu vlády), že organizace zaslala se zpožděním podklady pro finanční vypořádání dotace z roku 2011. Komise projekty posoudila a dotaci navrhla nově na svém opravném zasedání dne 11. května t. r. Z výše uvedených důvodů tedy navrhl zrušit předchozí hlasování členů Rady o výsledcích hodnotící komise *per rollam* a navrhl hlasování nové, které by schválilo nový návrh dotací. Dalším argumentem pro tento návrh je i mj. fakt, že způsob hlasování *per rollam*, byť si ho Rada na minulém jednání schválila, není pro tento bod nejvhodnější. Zamezuje totiž diskusi, kterou lze nyní otevřít. Nový návrh dotační komise k podpoře projektů v rámci programu na podporu implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků na rozdělení dotací v roce 2012 byl členům Rady předložen v písemných podkladech, rozeslaných na jednání Rady.

M. Šimůnková v rozpravě doplnila, že rozhodnutí o poskytnutí dotace se stává pravomocné schválením a podpisem vedoucího Úřadu vlády. Ten zkoumá, zda jsou po formální stránce dodrženy všechny požadavky, tudíž vedoucí Úřadu může učinit rozhodnutí nezávisle na hlasování Rady. Jisté je, že pro něho bude směrodatné stanovisko Odboru interního auditu a kontroly, ale zároveň nelze předjímat jeho postup v této věci. N. Vokušová sdělila, že se

nepřiklání k tomu, aby se odhlasovalo, že některé organizace, které nesplnily formální požadavky, by navzdory tomu měly být podpořeny. Spíše by preferovala, aby se vyhlásilo nové dotační výběrové řízení pro organizace, které při první výzvě nedodaly včas potřebné dokumenty. Ředitelka Odboru lidských práv a ochrany menšin, A. Baršová, vysvětlila, že platná směrnice nepředvídá tuto situaci a je na vedoucím Úřadu vlády, zda se rozhodne pro postup, který se odchyluje od této směrnice, tzn. vyhlášení nového výběrového řízení, jež by přerozdělilo zbývající finanční prostředky. Upozornila však na dva problematické fakty: částka k přerozdělení je nízká, a pokud Odbor interního auditu a kontroly zhodnotil, že došlo k formálnímu pochybení ze strany organizace (dodání přílohy vyúčtování po termínu), tak dotčená organizace je vyřazena z případných budoucích výběrových řízení v celém kalendářním roce, i kdyby se do nich přihlásila s jiným projektem. J. Plíšek vznesl dotaz, zda existují organizace, které by se případného druhého kola výběrového řízení mohly zúčastnit.³ O. Klípa uvedl, že nikoliv. J. Plíšek ukončil rozpravu slovy, že není legální způsob, jak zbývající prostředky přerozdělit a ty budou vráceny do státního rozpočtu.

Usnesení 120:

Rada souhlasí s návrhem Hodnotící komise rozdělení dotací v dotačním programu Podpory implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků ze dne 11. května 2012 tak, jak byl přednesen a je přiložen k záznamu z tohoto jednání. Ruší tímto současně předchozí usnesení per rollam č. 115.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
20	0	0

K. Schwarzenberg během projednávání tohoto bodu předal řízení designovanému místopředsedovi Rady, J. Plíškovi.

AD 9 RŮZNÉ

• *Finanční prostředky na menšinové dotační programy ze státního rozpočtu na rok 2013*

N. Vokušová přednesla návrh usnesení, který vzešel z jednání Výboru pro dotační politiku dne 17. května 2012. Jeho obsahem je výzva adresovaná předsedovi Rady, aby požádal ministra financí o navýšení finančních prostředků ze státního rozpočtu v dotačních programech v roce 2012 a 2013.

Návrh usnesení:

Rada v souladu s doporučením Výboru pro dotační politiku pověřuje svého předsedu, aby požádal ministra financí o navýšení závazných ukazatelů na grantové programy určené národnostním menšinám alespoň na úroveň:

- podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin: 40 mil. Kč,
- podpora kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin: 10 mil. Kč.

Současně, aby ho požádal o navýšení programu podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin v roce 2012 alespoň na 30 mil. Kč. Jinak reálně hrozí zánik celého segmentu národnostně-menšinového života v české společnosti.

³ Byly míněny organizace, které se o dotaci ucházely, a nebyla jim přidělena.

Programy byly dlouhodobě podfinancovány, dlouhodobě plánované navýšení jejich objemu nebylo realizováno a nakonec byly postiženy značnými škrty, přičemž další se plánují. Přitom došlo k reálnému navýšení nákladů, DPH i počtu projektů, které je potřeba podpořit. Při vědomí potřeby úspor Rada považuje za nevyhnutné upozornit, že tady způsobují velké škody, včetně zahraničně-politických.

O podobě usnesení se vedla rozprava: M. Šimůnková vznesla dotaz, proč nebyli členové Rady s návrhem seznámeni s předstihem, že není schopna o něm hlasovat bez přípravy. N. Vokušová sdělila, že se s členy Výboru rozhodli návrh přednést až na Radě, a že navrhované částky se rovnají těm, které byly alokovány v předchozích programových obdobích, než začalo docházet k jejich krácení. M. Pospíšil informaci doplnil a uvedl, že v programu podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin nebyla alokována částka čtyřicet, nýbrž třicet milionů, návrh usnesení obdržel sekretariát před jednáním Rady. M. Sloboda podpořil myšlenku, aby se nspecifikovaly finanční částky, které se v usnesení žádají. Kromě toho formulaci „jinak reálně hrozí zánik celého segmentu národnostně-menšinového života v české společnosti“ by potřeboval blíže osvětlit. Preferoval by, aby se návrh usnesení rozpracoval a připravil pro příští jednání Rady. N. Vokušová na to reagovala, že návrh se přepracovat může, ale apel by se měl na příslušná místa dostat co nejdříve, vzhledem k tomu, že se v červnu uzavírá rozpočet na rok 2013. Pokud by členové čekali na další zasedání Rady, které se nebude konat dříve než na podzim, neměl by již apel smysl.

I. Zolotarev doporučil, aby Rada výzvu podpořila, jelikož krácení dotací skutečně představuje ohrožení národnostních aktivit. Návrh by upravil tak, že by nebyly specifikovány částky. M. Šimůnková přednesla možný postup, že by se o návrhu mohlo hlasovat *per rollam*, pokud se na tom členové shodnou. A. Pilátová je toho názoru, že by ve formulaci usnesení měl být konkrétní požadavek na výši finanční podpory zanesen, např. aby se uvedlo, že se požaduje částka, která byla alokována pro rok 2010.

Usnesení 121:

Rada souhlasí, že o návrhu usnesení vyzývajícího ministra financí navýšit objem finančních prostředků dotačním programům týkajícím se národnostních menšin bude hlasovat per rollam.

ANO	NE	ZDRŽEL SE
17	0	1

- ***Návrh na bulharského zástupce ve Výboru pro spolupráci s orgány samosprávy.***

S. Lazarová předložila návrh na jmenování bulharského zástupce do Výboru pro spolupráci s orgány samosprávy. Navrženým členem je Ing. Petr Popov.

Návrh usnesení 122:

Rada souhlasí se jmenováním zástupce bulharské menšiny Petra Popova do Výboru pro spolupráci s orgány samosprávy.

ANO	NE	ZDRŽEL SE
18	0	0

- ***Nabídka spolupráce s Českou televizí***

S. Lazarová informovala o nabídce spolupráce s Českou televizí. V této instituci se mění struktura fungování a utvořilo se čtrnáct tvůrčích skupin. Jedna z nich se bude zabývat

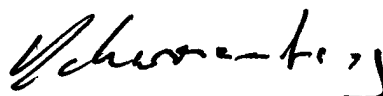
tvorbou programů pro národnostní, etnické a jiné minority. Producentem této sekce je David Jungmann, který vytvořil dokument reprezentující vizi, jakou podobu by měly mít programy vznikající v uvedené skupině. S. Lazarová doporučila, aby se členové s tímto dokumentem seznámili a případně na něj reagovali. Domnívá se, že členové Rady by měli k této záležitosti zaujmout nějaké stanovisko (podpora/nesouhlas/připomínky) a zaslat je dopisem generálnímu řediteli. M. Pospíšil připomněl, že Rada již zřídila Pracovní skupinu pro menšinové vysílání, a navrhl, aby skupina byla svolána, s cílem projednat spolupráci s ČT a podobu pořadů, za účasti D. Jungmanna. Výsledky jednání mohou být předneseny Radě. Ta na základě toho popř. formuluje podporu projektu a sestaví vyjádření jejímu generálnímu řediteli. I. Zolotarev poznamenal, že by bylo přínosné vypracovat seznam odborníků z každé menšiny, kteří by s producentem pořadů kooperovali. J. Plíšek uložil členům za úkol takový seznam vypracovat. S. Lazarová doplnila, že tato spolupráce má dvě roviny, jednak do tvorby pořadů zapojit příslušníky menšin a dále tvořit programy o menšinách.⁴

• ***K případu „Břeclav“***

Š. Tišer se vyjádřil k mediální manipulaci v případě napadení chlapce v Břeclavi a sdělil, že angažovaní romští občané a členové Strany rovných příležitostí, které předsedá, separátně podávají na matku a děti trestní oznámení, navzdory tomu, že si je vědom toho, že děti nejsou trestně postižitelné. Rada vzala tuto informaci s účastí na vědomí. O. Veselský uvedl, že oceňuje přístup romských představitelů dále napjatou atmosféru nerozdmýčovat a spolehnout se v řešení této záležitosti na pravomoc státního zástupce. M. Šimůnková sdělila, že si jistě všichni přítomní uvědomují, jak vážná situace je. Dne 25. května vydala prohlášení, ve kterém zazněla kritika manipulativní medializace případu, jež zhoršila všeobecně napjatou situaci a přispěla k uplatňování principu kolektivní viny. Rovněž podkopává výsledky a úsilí lidí, jež napomáhají sociálnímu začleňování Romů. Oceňuje velkorysost Romů, kteří dokázali ovládnout svou zlobu po tom, co vešlo ve známost vyústění případu. I. Zolotarev podotkl, že média jsou také odrazem stavu společnosti.

Přílohy:

- Návrh poskytnutí finančních prostředků v dotačním programu na podporu implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků v roce 2012
- Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších úprav
- Vize Tvůrčí producentské skupiny pořadů pro národnostní, etnické a jiné menšiny (David Jungmann)

~~Karel Schwarzenberg~~

předseda Rady, místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí

Zpracovali: Ludlová, Pospíšil

⁴ Na 21. června je v této věci svoláno jednání Pracovní skupiny pro menšinové TV vysílání.